

*Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry
– muistoja 20 vuoden taipaleelta*

Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry:n juhlavuoden 2026 julkaisu

ISBN 978-952-88-1887-8 (vihko)

ISBN 978-952-88-1888-5 (PDF)

Julkaisun on toimittanut Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry:n juhluvuoden toimikunta 2026.

Muistelujen kuvat kirjoittajan arkistosta, ellei kuvan yhteydessä toisin mainita.

Julkaisun taitto Eeva Hytönen.

Julkaisun paino Kirjapaino Ässä, Vaajakoski 2026.

Kannen kuva Visit Jyväskylä Region / Jukka Paakkinen

<https://www.leky.fi/>

Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry – muistoja 20 vuoden taipaleelta

Puheenjohtajan tervehdys

Leivonmäen kansallispuiston synty on pitkäjänteisen ja laajapohjaisen yhteistyön tulos. Keski-suomalaisen luonnon pikkujättiläiseksi kutsuttu kansallispuisto on kasvanut Haapasuon-Syysniemen luonnonsuojelualueen ympärille, joka perustettiin jo vuonna 1991. Ajatus alueen laajemmasta suojelusta sai kuitenkin paikallisesti laajan kannatuksen vasta vuosituhaten vaihteessa. Kun kansallispuisto lopulta perustettiin vuonna 2003, sen takana seisoivat käytännössä kaikki Leivonmäen kunnan keskeiset sidosryhmät. Tämä vahva yhteinen tahtotila loi erinomaiset lähtökohdat yhteistyölle, joka on sittemmin edistänyt kansallispuiston käyttöä, tunnettuutta ja arvostusta.

Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry perustettiin vuonna 2006 tukemaan tätä työtä. Yhdistyksen keskeisenä tavoitteena on alusta alkaen ollut edistää kansallispuistoon liittyvää luonnon tuntemusta ja ympäristökasvatusta sekä vahvistaa paikallista yritys- ja yhdistystoimintaa. Lisäksi olemme halunneet edistää kulttuuri- ja liikuntaharrastusta sekä tieteellistä ja taiteellista toimintaa – ja tehdä kansallispuistoa tunnetuksi niin Suomessa kuin kansainvälisestikin.

Yhdistyksen toiminnan ytimessä ovat olleet tapahtumien järjestäminen sekä kansallispuiston palveluihin liittyvien konkreettisten kehittämis ehdotusten esiin nostaminen ja toteuttaminen yhteistyökumppaneiden kanssa. Näistä ehkä tunnetuimpia ovat Suomen luonnon päivän tapahtuma *Metsän laulajaiset* sekä kansallispuiston retkilatu ja Haapasuon lintutorni. Näissä, kuten monissa muissakin yhteisissä hankkeissa Joutsan kunta ja Metsähallitus ovat olleet meille keskeisiä ja luotettavia yhteistyötahoja.

Yhdistyksen toiminta on ollut koko historiansa ajan aktiivista, monipuolista ja luovaa – ajoittain myös kantaa ottavaa. Yhdistyksen aloitteesta on järjestetty näyttelyitä, kilpailuja ja retkiä, kutsuttu kotiseutuviikon esitelmiin huippuasiantuntijoita, tuotettu esitteitä ja opastauluja, kehitetty oppimateriaaleja sekä kerätty ja jaettu tietoa luonnosta ja alueen historiasta. Joutsan kunnan myöntämät avustukset ovat osaltaan mahdollistaneet toiminnan jatkuvuuden ja luoneet taloudellista vakautta yhdistyksen työlle.

Haluan esittää lämpimät kiitokseni kaikille näiden 20 vuoden aikana toimineille puheenjohtajille, hallituksen jäsenille ja toimihenkilöille. Paikallistuntemus, sitoutuneisuus, rakkaus luontoon ja pyyteetön vapaaehtoistyö ovat kantaneet meitä pitkälle. Erityiset kiitokset osoitan pitkäaikaiselle puheenjohtajalle ja hallituksen jäsenelle Lea-Elina Nikkilälle, jonka osaaminen ja tietopohja kansallispuiston kehittämisestä sekä yhteistyöhenki ovat osoittaneet toiminnalle sekä suuntaa että merkitystä kaikki nämä vuodet.

Juhlavuoden kunniaksi Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry on pyytänyt jäseniään jakamaan omakohtaisia muistoja ja tarinoita vuosien varrelta. Näistä on koottu tämä käsissäsi oleva julkaisu. Se on kunnianosoitus ja sydämellinen kiitos teille kaikille, jotka olette olleet mukana tällä matkalla. Yhdessä olette lisänneet kansallispuiston arvostusta ja tehneet näkyväksi sen ainutlaatuisen luonnon ja sen aarteet.

Toivotan teille antoisia ja ilahduttavia hetkiä muistojen äärellä.

*Merja Olenius,
yhdistyksen puheenjohtaja*

Sisällys

Puheenjohtajan tervehdys	1
Tiina Hakkarainen & Maija Mikkola, Metsähallitus: Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry – 20 vuotta vapaaehtoistyötä luonnon puolesta	4
Sinikka Hytönen: Toukokuinen iltakävely kansallispuistossa	5
Lea-Elina Nikkilä: Muistoja vuosien varrelta	6
Muistoja Leivonmäen kansallispuiston vieraskirjoista	14
Heli Kuurne: Leivonmäen kansallispuisto, linturetki 17.5.2009	16
Ritva Laitinen: Leky ja kansallispuistojen ystäväyhdistysten yhteistoiminta Pilkki-reissu 5.4.2009	17 21
Esko Manninen: Muistojen kätköistä	22
Merja Olenius: Muistoja kansallispuiston ystäväistä	23
Terhi Salomaa: Muisto kuvausretkeltä	24
Tuulikki Strandén: Muistoja Metsän laulajaisista	25
Janika Tanni: Muistoja kansallispuiston ystäväistä	26
Eero Väisänen: Lintuja tarkkailemassa Leivonmäen kansallispuistossa Pyhän Olavin pyhiinvaellus kansallispuiston läpi	27 27
Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry: Kiitokset	28

Tiina Hakkarainen & Maija Mikkola, Metsähallitus

Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry – 20 vuotta vapaaehtoistyötä luonnon puolesta

Ajatus Leivonmäen kansallispuistosta syntyi jo vuonna 1976, kun haluttiin turvata seudun monipuolinen ja erämaisena säilynyt luonto tuleville sukupolville. Viidentoista vuoden odotuksen jälkeen ensimmäinen askel otettiin vuonna 1991 Haapasuo–Syysniemen luonnonsuojelualueen perustamisella. Lopulta laki Leivonmäen kansallispuistosta hyväksyttiin 1.3.2003 – 27 vuotta alkuperäisen ehdotuksen jälkeen.

Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry on jo kahden vuosikymmenen ajan ollut Metsähallituksen Luontopalvelujen tärkeä yhteistyökumppani. Yhdistyksen merkitys kansallispuistolle on ollut korvaamaton. Ilman yhdistystä, sen jäsenten paikallistuntemusta, sitoutumista, intoa, pyyteetöntä apua ja työtä olisi moni hieno asia jäänyt toteutumatta.

Leky on järjestänyt näyttelyitä ja esitelmiä, tehnyt esitteitä ja opastauluja, kehittänyt oppimateriaaleja, kerännyt ja jakanut tietoa luonnosta ja historiasta. Vapaaehtoisvoimin on videoitu, valokuvattu, kirjoitettu runoja ja julkaistu nimikkolapaset. Tapahtumat ja retket ovat tuoneet puistoon niin lapsia kuin vanhuksiakin, on nautittu luonnosta, opittu sienistä, laulettu yhdessä, niitetty ja haravoitu heiniä, juhlittu syntymäpäiviä, maalattu reittimerkkejä ja kitketty lupiineja. Puistoon on saatu hiihtolatu, luontotorni ja suon kehittymistä konkreettisesti havainnollistava turvepaalu. Yhdessä on kehitetty reittejä ja parannettu esteettömyyttä.

Ystävähdistys on ollut valtava yhdistävä voima. Se on yhdistänyt paikallisia asukkaita, mökkiläisiä, yrittäjiä, retkeilijöitä, Metsähallitusta ja kuntaa. Tuonut ihmiset yhteisen nuotion ääreen, puhaltamaan samaan hiileen. Tekemisen meininki on tarttunut kaikkiin ja mahdollistanut puiston palvelujen ja toiminnan kehittymisen.

Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry on osa valtakunnallista ystävähdistysverkostoa, joka toimii nimensä mukaisesti luonnon hyväksi. Yhdistyksen työ on esimerkki siitä, miten vapaaehtoisuus ja viranomaistoiminta voivat yhdessä luoda kestävää tulevaisuutta. Metsähallituksen Luontopalvelut kiittää yhdistystä sen pitkäjänteisestä työstä.

Sinikka Hytönen

Toukokuinen iltakävely kansallispuistossa

Monia vuosia sitten huomasin lehden ilmoituspalstalla ilmoituksen, jossa Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry kutsui ohjelmalliseen iltakävelyyn kansallispuistoon.

Päätin irrottautua arkisen aherruksen paineista ja lähdin ilmoituksessa osoitetulle kokoontumispaikalle. Harmistuneena myöhästymisestäni lähestyin joukkoa, jossa hymyilevät ihmiset jo odottivat. Siis täällä on tuttujakin, koin ensimmäisen mielihyvän.

Iltakävelyn reitin ja ohjelman oli suunnitellut minulle vieras, ilmeisesti Jyväskylän seutuvilta kutsuttu taitava esiintyjä. Vieraat lähtivät ohjaajan jäljessä. Hän pysähtyi aina suunnittelemlleen pysähdyspaikoille ja odotti, että polulla hitaamminkin kulkevat ehtivät paikalle. Ei ollut kiirehtimisen tarvetta. Oli vain paikoin vetinen polku, jossa täytyi vähän katsoa askeltamista, ettei vesi hulahda lenkkareihin, oli lehtipuiden alkukesän hento vihreys ja oli lintujen lakkaamaton sirkutus. Tunsin, että se kokonainen tunnelma irroitti mieleni pois arjen huolista.

Ohjaaja kertoi pysähtymispaikoilla kiinnostavia muinaisia metsän tarinoita metsän jättiläisistä, kivenjärkeistä, luonnon sääennusmerkeistä ja luonnon pyhästä kunnioittamisesta ja -rauhasta. Hänellä oli kitara mukana ja jokaisessa pysähtymispaikassa hän lauloi kitaran säestyksellä jonkun suomalaisen luontoon liittyvän laulun. Kerran hämmästyimme, kun hän oli noussut odottamaan meitä puuta vasten nojaten, kädet maassa ja jalat ylhäällä.

Iltakävelyn lisämausteena oli tuttujen tapaaminen, sellaistenkin, joita en ollut tavannut moniin vuosiin. Järjestetty ohjelma oli kuitenkin niin mukaansatempaava, että vasta paluumatkalla vähitellen irroittauduimme tunnelmasta ja kerroimme toisillemme arkisia kuulumisia.

Iltahetki oli minulle latautumisen paikka arjen paineisiin.

Lea-Elina Nikkilä

Muistoja vuosien varrelta

Olin ollut mukana Joutsan kunnan hankehenkilönä viemässä eteenpäin kansallispuiston perustamista Leivonmäelle jo 1990-luvulta alkaen. Hanke ei aluksi saanut kunnan luottamus- ja virkahenkilöissä laajaa kannatusta, mutta vetämässäni yrityshankkeissa alkoi itää ajatus kansallispuistosta luontomatkailun kehittämisen veturina. Viinitila Vanha-Penttilän Anna-Liisa Lehtisen ja Mäkiahon juustolan Pekka Hytösen tuki hankkeelle oli korvaamaton. Anna-Liisa ajoi asiaa Leivonmäen yrittäjäyhdistyksessä ja Pekka kunnan hallinnossa. Merja Oleniuksen (silloin Ristikangas) valinta Leivonmäen kunnanjohtajaksi antoi hankkeen etenemiselle lisäpontta. Näin lopulta pääsimme esittelemään suunnitelmaa Leivonmäen kansallispuistosta monien muiden hankkeiden kanssa Eduskuntaan ympäristöministeri Satu Hassin johtamalle ympäristöministeriön väelle. Leivonmäki oli ainoa kunnan kansallispuistoesitys ja pääsi Repoveden kanssa jatkovalmisteluun. Presidentti Tarja Halosen allekirjoittama laki Leivonmäen kansallispuistosta astui voimaan 1.3.2023.

Kunnan eri toimijoiden yhteinen ponnistus oli saatu onnellisesti maaliin. Metsähallitus otti kansallispuiston vaatimien rakenteiden tekemisen ja muun kehittämisen hoitaakseen. Me hankkeessa mukana olleet aloimme pohtia, mikä olisi kunnan, yrittäjien ja kuntalaisten rooli jatkossa. Kolin kansallispuiston yhteyteen oli perustettu Kolin kansallispuiston ystävät. Syntyi ajatus, että olisi järkevää perustaa vastaava yhdistys myös Leivonmäelle. Kolin ystävähdistyksen Lasse Loven tuli Leivonmäelle kertomaan paikallisen yhdistyksen toiminnasta.

Leivonmäen kunnalla oli vahva tahtotila kehittää hanketoiminnalla kansallispuistoon kytkeytyvää yritystoimintaa ja virkistyskäyttöä. Leivonmäen kansallispuiston ystävähdistyksen toiminta-ajatuksena oli saada kuntalaiset vauvasta vanhuksiin nauttimaan omasta puistosta ja tehdä puistoa tunnetuksi järjestämällä monenlaista toimintaa, tapahtumia ja koulutusta.

Oma roolini suhteessa puistoon oli kolmitasoinen. Asuin puiston keskellä, vedin kunnallisia (mm. Suosta Voimaa, Palveluvarustus – Palva-hanke, Leivonmäen Luontokeskus -hanke) ja seutukunnallisia (Suo-osaaminen tuotteiksi ja palveluiksi) hankkeita liittyen kansallispuistoon, luontomatkailuun ja luontoyrittämiseen. Lisäksi olin mukana toimijana maakunnallisissa (Päijänteen biosfäärialue), ylimaakunnallisissa ja yliopiston (Virtuaalisuo) kehittämishankkeissa. Kolmantena ja tähän päivään asti kantaneena on ollut toiminta Leivonmäen kansallispuiston ystävissä.

Toimin 19.4.2006 perustetun yhdistyksen ensimmäisenä puheenjohtajana. Puheenjohtajakauteni olivat 2006–2008 ja 2012–2021. Muulloin paikka on ollut hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä.

2007

Ensimmäiseltä toimintavuodelta on jäänyt mieleen ensimmäinen järjestämämme tapahtuma Korvasienifestivaali Euroopan kansallispuistopäivänä. Tapahtumasta ajattelimme tehdä

jokavuotisen kevättapahtuman. Osallistujia oli mukavasti, kun kokoonnuimme Harjijärven laavulle. Olin käynyt pari päivää aikaisemmin katsomassa, että korvasieniä harjun kupeilta löytyy. Lieneekö ollut paikat jonkun tiedossa aiemmin tai retki-ilmoitus herätti kiinnostuksen, mutta korvasieniä ei retkellämme juurikaan löytynyt. Korvasienifestivaalit jäivät siis yhteen kertaan.

2008

Vuonna 2008 puisto vietti viisivuotisjuhliansa 1.3. ja yhdistyksen toiminta käynnistyi virkeänä juhluvuoden kunniaksi. Olin työn puolesta tutustunut Veikko Neuvoseen, joka tuli juhlaan esitelmöitsijäksi. Hän vieraili Leivonmäellä useamman kerran. Muistan, miten hän esiintyessään Kurkiauran koululla lasten riemuksi näytti, millainen on kurjen tanssi.

Leila ja Pauli Backman innostuivat mukaan yhdistyksen toimintaan. Yksi heidän sydämen asioistaan oli varojen keruu monin eri tavoin (omat tuotteet, kuten Anu Pylsyn kurkimyssyt, Rutalahden myllyn kaurahiutaleet ja kangaskassit, lisäksi arpajaiset, lahjoitukset, kortit, mainosmyynti, Metsähallituksen tuotteet, linnunpöntöt) tukemaan yhdistyksen toimintaa. Osa varoista käytettiin vuosien varrella koululaisten matka-avustuksiin puistovierailuille, nuorten stipendeihin ja lumikenkiin koululle. Suurin summa käytettiin Vanhustempauksiin. Yhdistys järjesti yhteistyössä eri vanhustenhoidon yksiköiden ja yhdistysten kanssa Harjijärven laavulle kahvityksen ja ohjelmaa sekä maksoi ohjelman lisäksi kuljetukset mm. invataksilla pyörätuoliasiakkaille. Retkipäivät olivat todella palkitsevia. Joku totesi olevansa ulkona luonnossa ensimmäistä kertaa

vuosiin ja toinen kertoi käyneensä pikkupoikana kalassa Harjijärvellä tai 'Harjävellä', kuten paikalliset Harjijärveä taitavat kutsua.

2009

Vuosi 2009 oli vilkkaan toiminnan aikaa. Minulla ei juuri silloin ollut työkiireitä, joten oli aikaa panostaa Lekyyn ja mukana oli motivoitunut porukka jeesaamassa. Yhdistys järjesti kiertävän valokuvanäyttelyn, pöllö-, pilkki-, kehrääjä-, perhos- ja kasvi-, lintu-, lepakko- ja sieniretken. Todellinen retkien vuosi. Osallistujamäärät vaihtelivat yhdestä kolmeen kymmeneen. Monet retket saivat jatkoa seuraavina vuosina. Oli kyllä todella palkitsevaa järjestää retkiä, sillä luontoteemaan perehtyneiden vetäjien saaminen on aina ollut poikkeuksellisen helppoa.

Minulle vuodesta elävämmän jäi mieleen kesäkuun alussa ollut Koskikaran kierroksella Rutajoen ylittävän sillan vihkiäiset ja Jyväskylän yliopiston 75-vuotisjuhlaan liittyvien kansallispuistokäyntien järjestäminen. Sillan vihkiäjäksi suostui opetusministeri Henna Virkkunen, joka jo toimittaja-aikoinaan oli joutsalaissyntyisenä tutustunut puistoon.

Yliopiston juhlaan oli valmisteltu Lintuniemen luontopolulle opastuspisteitä, joissa esiteltiin puiston luontoa. Mieleen ovat jääneet polun varrella upeasti tuoksuvat kymmenet valkolehdokit.

Lupiinin kitkentätalkoot.

2010

Vuonna 2010 jättäydyin pois puheenjohtajan paikalta sairastuttuani vakavasti. Lekyn toiminta oli kuitenkin jo hyvin vakiintunutta ja vetäjiä toiminnan pyörittämiseen riitti. Minulle merkityksellisin tapahtuma oli Luonnonkukkapäivän vietto meillä Haapalehdossa. Opiskeluajoilta ja Maatiaisen toiminnassa tutuksi tullut

Pentti Alanko oli aivan huippu asiantuntija, joka hiljaisesta äänestä huolimatta sai ison joukon retkeläisiä kuuntelemaan Pentin kiinnostavaa puhetta perinnebiotooppiemme lajistosta.

Syysniemen arvokkaan kedon niittotalkoot oli ensimmäinen avaus pitkään jatkuneeseen yhteistyöhön Metsähallituksen kanssa puiston luonnon tilan parantamiseksi. Niin niittotalkoot kuin lupiinin ja muiden vieraslajien kitkenta muodostuivat vuosiksi Lekyn keskeiseksi toimintamuodoksi, joka houkutteli vuosittain kymmenkunta luonnonystävää ahkeroimaan puistossa.

Aluksi saimme Syysniemen kedon heinät seivästyksen jälkeen hyötykäyttöön lampaille, mutta jatkossa heinät vedettiin pressujen päällä vain pois kedolta. Vähitellen me viikatteen heiluttajat vanhenimme ja niittäminen tehtiin raivaussahalla. Niin sitten niittotalkoot hiipuivat ja jäivät Metsähallituksen tehtäväksi. Lupiinin osalta tilanne kehittyi hyvin, sillä vuosia kestäneen kitkennän jälkeen lupiinit saatiin hävitettyä puistosta. Valitettavasti tilanne voi kyllä ainakin Selänpohjassa pahentua ajan myötä. Siementä on runsain mitoin ihan puiston rajalla.

2011

Vuoden 2011 suurin ponnistus oli lasten ja nuorten luontokilpailun järjestäminen. Saimme paljon hienoja valokuvia luonnosta. Toivottavasti sen tuloksena lasten ja nuorten luontosuhde ainakin joidenkin osalta syttyi ja syveni.

Kiinnostavaa oli tutustua kansallispuistostatusta hakevan Etelä-Konneveden alueeseen. Leivonmäen kansallispuiston syntyyn vahvasti vaikuttanut aiemmin Keski-Suomen ympäristökeskuksen johtaja Risto Palokangas oli muuttanut eläkepäiville Rautalammille ja toimi aktiivisesti paikallisessa luonnonsuojeluyhdistyksessä. Saimme lekylässille kutsun tutustumaan tulevan kansallispuiston Kalajanvuoreen sekä Vapon ennallistamaan Rastunsuon lintujärveen. Rautalammin porukka kävi sitten myöhemmin vastavierailulla Leivonmäellä. Ystävähdistystä ei Etelä-Konneveden puiston yhteyteen ole perustettu, vaikka olin Metsähallituksen pyynnöstä toimintaamme siellä paikallisille toimijoille esittelemässä. Lekyn toimintamallia kävin esittelemässä myös Seitsemisen kansallispuiston toimijoille samoin Metsähallituksen kutsumana, mutta eipä toiminta sielläkään käynnistynyt. Kannettu vesi ei kaivossa pysy.

Jälleen kerran Backmanin Leilan kivana idean pohjalta perustettiin kotisivuille luontohavaintosivut, joita muutaman vuoden ajan jaksoimme ylläpitää. Sen sijaan kotisivuille olen vuodesta 2012 viime vuosiin asti ylläpitänyt suosittua kansallispuistoladun infoa aina, kun latu vain on kunnan toimesta pystytty tekemään.

2012

Vuosi 2012 oli vanhusvuosi, kun edellisenä vuonna 2011 panostettiin lapsiin ja nuoriin. Järjestimme ohjelmaa erillisissä tapahtumissa niin Leivonmäen, Joutsan kuin Toivakan vanhuksille.

On nyt mukavaa muistella, miten olen saanut Lekyssä edistää asioita, jotka ovat vaatineet paljon yhdistystä leveämpiä harteita. Vuonna 2012 esityksemme pohjalta Metsähallitus suostui linjaamaan latu-uran puistoon, jonka ylläpidon Matti Tikkanen otti aluksi hoitaakseen. Myöhemmin ladusta on vastannut Joutsan kunta. Aloitteellisia olimme myös luontotornin rakentamisen käynnistämässä, joka toteutettiin ELY-keskuksen Lape-hankkeena. Lisäksi vuonna 2012 pitkäaikainen haaveeni Haapasuon turvetuotantoalueen pohjoisosan ennallistamisesta lintujärveksi alkoi toteutua. Toimintakertomukseen kirjoitin näin: 'Haapasuon lintujärvitapaaminen järjestettiin Joutsan kunnassa 10.1.2012. Paikalla Antero Korhonen, Esko Keskinen, Jukka Partanen, Pauli Backman ja Lea-Elina Nikkilä. Sovittiin, että Joutsan kunta on yhteydessä Vapoon ja esittää noin 100 hehtaarin lintujärven suunnittelun käynnistämistä Haapasuon pohjoisosaan lintutornin eteläpuolelle. Leky on mukana asiantuntijaorganisaationa. Ympäristölupa alueelle on voimassa vuoteen 2016, mutta jo hyvissä ajoin sitä ennen pitää jälkikäyttöön liittyviä asioita ottaa käsittelyyn. Vapon ympäristöpäällikkö Jari Marja-aho on esittänyt yhteistyötapaamista keväällä 2012 asian tiimoilta.

Vuosien odotus palkittiin, kun sain Lekyn edustajana olla puhuja kosteikon avajaisissa 7.9. vuonna 2023.

2013

Vuonna 2013 vietettiin Leivonmäen kansallispuiston kymmenvuotisjuhlia. Yhteistyössä Metsähallituksen kanssa järjestettiin ensin helmikuussa tapahtuma Jyväskylässä Luontomuseolla ja 2.3. synttärیتapahtuma Harjunlahden uimarannalla, jossa hiihtäjille tarjottiin mehua, kahvia ja paistettiin makkaraa.

Juhlavuoden kunniaksi valmistui Kirveslammen luontopolun varteen torni, josta tuli heti

yhdistyksen 'oma'. Sinne on vuosittain kokoontunut Tornien Taistoon Lekyn lintuharrastajat. Joukkueen vahva vaikuttaja Pauli Backman organisoivat ensimmäiset pönttötalkoot, joista muodostui muutamana vuonna toistunut tapahtuma. Pönttöjen myynti oli merkittävä osa yhdistyksen varainhankintaa. Minulle on parhaiten jäänyt mieleen, kun kaadoimme Haapalehdossa pari isoa kuusta, pätkimme ne sopivan pituisiksi pätkiksi ja kuljetimme Rutilahteen Suojarinteen pihaan. Sinne sitten saapui Muuramesta pari miestä pönttökaira mukanaan. Talkoilla porattiin lentoaukko, naulailtiin lattia ja katto. Pönttöjä syntyi niin pikkulinnuille kuin telkille ja pöllöille. Kauniit pöntöt tekivät hyvin kauppansa, vaikka niitä oli meidän riihessä varastoituna monta vuotta.

Niittotalkoihin saimme yllätysvieraita, kun Helsingin yliopiston Keskisuomalaisen

Pönttötalkoissa.

osakunnan seurue saapui talkoisiin. Osakunta lahjoitti yhdistykselle stipendin kiitoksena keskisuomalaisen luonnon puolesta tehdystä työstä.

2014

Vuodesta 2014 on minulle parhaiten jäänyt mieleen se, että kesän ajan melkein joka viikko oli talkoita, retkiä tai tapahtumia. Oli lupiin kitkentää, pönttö- ja niittotalkoot, retkeiltiin Päijänteen kansallispuistossa ja oman puiston ennallistamisalueilla, järjestettiin sienitapahtuma, vanhustempaus, linturetki ja Joutsan kirjastolla Veikko Neuvosen luento. Myös Rutalahden markkinoilla oltiin mukana.

Letkaliiterin kahvion yhteydessä oli tuotteita, kuten kansallispuistopaitoja ja linnunpönttöjä myynnissä. Pönttöjä myytiin myös Teboililla ja keväisin kauppa kävi hyvin. Saatoimme järjestää edullisia retkiä, joille väkeä lähti mukavasti. Osa retkistä tehtiin Ikolan Pienviljelijäyhdistyksen ja Joutsan Jousipartion kanssa yhteistyössä.

Uusi yhteistyö käynnistyi Päijänteen luonnonperintösäätiön PLUPSin kanssa. PLUPS oli hankkinut Rutalahdesta Koivumäen metsän suojeluun ja olimme talkoilla merkitsemässä aluetta. Toimin säätiön hallituksessa ja ilokseni säätiö onnistui hankkimaan Neovalta kansallispuistoon rajautuvan, ennallistettavan turvetuotantoalueen Neovan biodiversiteettikosteikon eteläpuolelta. Pienin askelin puisto laajenee.

2015

Vuonna 2015 käynnistyi uusi, monella tapaa minulle merkityksellinen yhteistyö, kun Kolilla järjestettiin kansainvälinen kansallispuistojen ystäväyhdistysten seminaari 16.-17.11.2015. Lekyn nelihenkisessä delegaatiossa seminaariin osallistuivat lisäksi Ritva Laitinen, Janika Tanni ja Ilkka Arkiomaa. Kolin ystävien Lasse Lovenin johdolla käynnistyi vuosia kestänyt yhteistyö, jonka tiimoilta tapasimme vuosittain eri ystävä-yhdistysten vieraana talkoiden ja illanviettojen merkeissä. Erityisesti on minulla jäänyt mieleen Kolin ystävien luona niittytalkoot ja retki Isojärven ystävien luona tutustumassa kansallispuistoon.

Kiinnostavaa oli yhteistyössä Teboil-Leivonmäen kanssa perustaa kansallispuiston infopiste 4-tien varteen. Teimme puiston infokansion, jossa kansallispuiston esittelyn kieliversioita saatiin talkoilla ruotsiksi, viroksi, englanniksi, saksaksi, ranskaksi, espanjaksi ja venäjäksi. Terhi Salomaan Kansallispuisto-DVD pyöri infopisteen televisiossa ja isot valokuvat puistosta loivat tunnelmaa kahvioon.

Olin yhtenä kirjoittajana paikallislehden juttusarjassa Kuulumisia kansallispuistosta, mutta päävastuun juttusarjasta kantoi Leila Backman.

2016

Vuonna 2016 vietimme yhdistyksen kymmenvuotisjuhlia varsin mittavasti. 11.6.2016 Rutalahden Suojarinteellä vietimme pääjuhlaa. Samana viikonloppuna ystäväyhdistykset olivat vieraanamme ja ohjelmaa oli järjestetty niin Koskikaran kierroksella kuin lupiin kitkennässä Selänpohjassa. Järjestimme metsäjoogaa, retkiruokailun ja käynnin Haapalehdossa. Nuuksion kansallispuiston ystäväyhdistys Nuuka toi meille lahjaksi kunnan lapion, jolla lupiineja on kitketty monena vuonna.

Juhlavuoden retki suuntautui vasta perustettuun Etelä-Konneveden kansallispuistoon.

Pentti Alangon opastus luonnonkukkapäivänä.

Luonnonkukkapäivänä saimme taas Haapalehtoon Pentti Alangon oppaaksi. Sade verotti osallistujamäärää mutta Pentin opastus on aina yhtä mieleenpainuva.

Juhlavuoden arpajaistulojen avulla saimme maahanmuuttajille järjestettyä kansallispuistoretken, joka oli jälleen uusi aluevaltaus. Leky elää ajassa.

2017

Vuonna 2017 oli vuorossa Suomi 100 -juhlavuosi, johon osallistuimme ikimuistoisella tapahtumalla, kun seitsemän kuoroa kokoontui laulamaan Suomen Luonnon päivänä 26.8. Kansallispuistossa kajahtaa -konsertissa Lintuniemessä. Leky järjesti ilmaisen bussikuljetuksen Joutsasta ja Leivonmäeltä sekä avusti opastuksessa. Paikalla oli arviolta 300 henkilöä.

Talkoita ja retkiä riitti myös tänä vuonna. Lepakkoretki asiantuntevan oppaan joukolla avasi ihan uuden maailman puiston lajistoon.

2018

Vuonna 2018 retkeilimme Repoveden kansallispuistossa. Puisto oli minulle ennestään tuttu, samana vuonna perustettu kuin Leivonmäki. Myös lähellä sijaitseva Verlan maailmanperintökohde oli ennestään tuttu, mutta molemmat kohteet ovat sellaisia, että niissä on mukavaa vieraillla useaan otteeseen.

Minulle siunaantui puheenjohtajana kiinnostavia yhteistyökuvioita. Sain pyynnön toimia Metsähallituksen Keski-Suomen kansallispuistot kuntoon -hankkeen ohjausryhmän puheenjohtajana. Esittelin Lekyn toimintaa Konnevedellä ja kerroin kansallispuistosta Joutsan kunnan järjestämässä kesäasukastapaamisessa.

Osallistuin Päijänne brändiksi -hankkeen tilaisuuksiin ja opastin Unescon NordMap-ryhmän vierailua puistossa. Vuosien ajan olen eri rooleissa ollut edistämässä Päijänteen biosfäärialueen suunnittelua, mutta täytyy sanoa, että lopulta minultakin on mennyt usko siihen, että tuo tavoite lähivuosina saavutetaan.

2019

Vuonna 2019 mieleenpainuvien tapahtumien viimeinen tapaaminen Porin Yyterissä, jossa olen edellisen kerran käynyt pienenä lapsena perheen kesäretkellä joskus 1950-luvun lopulla.

Kesäretkeltä Säynätsaloon ja Muuratsaloon jäi parhaiten mieleen vierailu Alvar Aallon koetalossa. Varsinkin sen hirsiperustukset ja niiden käynnissä oleva kunnostus kiinnosti minua, kun talon 'kengittäminen' on Haapalehdossa tullut tutuksi.

Vuosien varrella kotisivujen merkitys on yhdistyksen toiminnassa korostunut. Kun vaatimukset kasvavat jouduttiin ilmaisista kotisivuista luopumaan. Minulle latutietojen päivittäminen kotisivuille on ollut mukava, joskin ajoittain työllistävä tehtävä, kun varsinkin hiihtolomien aikaan kysymyksiä ladun kunnosta tuli tiuhaan tahtiin. Iän myötä koko kahdeksan kilometrin lenkin kiertäminen ei minulta enää onnistunut kovin usein, mutta

muiden kuin minunkin ilokseni saatiin Haapasuon itäpuolelle neljän kilometrin lenkki – ilman Vartiamäen jyrkkiä mäkiä mutkineen.

2020

Vuonna 2020 oli ensimmäinen koronavuosi. Metsän laulajaisia lukuunottamatta kaikki retket ja talkoot peruttiin. Toisaalta puiston kävijämäärä hyppäsi ennätyslukemiin.

Osallistuin kutsuttuna alustajana Metsähallituksen sidosryhmätilaisuuteen Helsingissä 4.2.2020. Tilaisuus oli näyttävä, paikalla Metsähallituksen ylintä johtoa ja arvovaltaisia yhteistyökumppaneita. Valitettavasti koronan jälkeen on Lekyn yhteistyö Metsähallituksen kanssa jäänyt paljon aiempaa vähäisemmäksi. Samalla yhteys muihin ystäväyhdistyksiin on katkennut.

2021

Vuonna 2021 toimintaa varjosti edelleen korona. Lupiineja sentään kitkettiin ja Metsän laulajaiset pidettiin. Kesäretkellä risteiltiin Elias Lönnrotilla Keurusselälle ja samalla matkalla vierailtiin Petäjaveden kirkossa ja maailmanperintökeskuksessa.

Uutena uhkana ei vain Leivonmäen kansallispuiston maisemalle ja erämaisyydelle käynnistyi valtakunnallinen tuulivoiman rakentamisbuumi. Salolan hanke entisen Korpilahden kunnan Vespuolella ja myöhemmin Höystönsuon tuuliteollisuusalueen suunnitelma, joiden lisäksi

osin tuulivoiman rakentamiseen liittyvä kaivosbuumi Vatsan alueella Luhangassa on työllistänyt minua niin Lekyn kuin muissakin luottamustoimissa, kun on neuvoteltu ja kirjoitettu lehtijuttuja, valituksia ja lausuntoja yksin tai eri yhteistötahojen kanssa.

Kiinnostavaa oli olla paikallisena järjestäjänä Suomen ympäristökeskuksen PuuValuVesi-hankkeen tilaisuudessa ja maastoretkeilyssä. Vesiensuojelu myös kansallispuiston latvavesillä kaipaa uusia ideoita. Onneksi turvetuotanto puiston lähellä on loppunut ja myös Rutajoen Tammenmyllyn viimeisen padon purkaminen ja ennallistaminen parantaa Päijänteen taimenen lisääntymismahdollisuuksia. Kiva oli päästä Lekyn retkellä käymään ennallistetulla joen alueella.

Vuosi 2021 oli viimeinen vuoteni yhdistyksen puheenjohtajana. Jo oli aikakin!

2022

Vuonna 2022 toimin vaihteeksi yhdistyksen sihteerinä Janika Tannin otettua puheenjohtajan nuijan haltuunsa. No, nuijaa meillä ei ole tainnut ikinä olla yhdessäkään kokouksessa, mutta nuijasta sitä on tapana puhua.

Oli mukavaa järjestää perinteinen retki omaan puistoon. Koska kaikille ei ole mahdollisuutta liikkua veneellä, valitsimme kohteeksi Niinisaaren. Tunnelma oli mukava, kahvit juotiin, eväitä syötiin ja laulettiin.

Ehdottomasti mieleenpainuvuin tapahtuma oli yhteistyössä Leivonmäki-Seuran kanssa järjestetty luentotilaisuus Leivonmäki-viikolla. Leivonmäkeläissyntyinen Ilmatieteen laitoksen

tutkija Hannele Korhonen kertoi ilmastonmuutoksen mekanismeista, kehittämisestä ja tulevaisuuden skenaarioista. Ei hyvältä näytä.

2023

Vuonna 2023 toimin hallituksen varajäsenenä, kun Merja Olenius palasi puheenjohtajaksi ja Sokkasen Marja otti sihteerin tehtävät hoitaakseen. Kivaa, että toiminta jatkuu ja uusia toimijoita löytyy meidän 'eläkkeelle' siirtyvien tilalle.

Kansallispuiston 20-vuotisjuhlien yhteydessä sain ison taakan harteiltani, kun luovutin keräämäni varsin laajan Leivonmäen kansallispuistoa ja Lekyä käsittelevän arkistomateriaalin Rutalahden kyläarkistoon.

Sydäntä lämmitti Lekyltä saamani huomionosoitus.

Pienen väännön jälkeen kunta suostui maksajaksi uuden turvepaakun nostamiseksi suosta yleisön ihailtavaksi. 4-tien varsi on uusi sijoituspaikka. Yhteistyössä Leivonmäen yrittäjien kanssa saatiin lopulta myös hyvä infotaulu turvepaakun kupeeseen.

2024

Vuonna 2024 Kaartisen Helena järjesti onnistuneen retken Hartolaan. Paikallishistoriaan ja naapuripitäjän luontoon tutustuimme Maila Talvion museossa ja luontopolulla.

Leivonmäki-viikolla Susanne Rasmus kertoi puolisonsa Tanelin kanssa tekemistään retkistä Suomen kansallispuistoihin. Saimme myös kehittämisideoita oman puiston palveluiden parantamiseksi. Niitä esitimme Joutsan tekniselle lautakunnalle liittyen kunnan uimarannan alueen kehittämiseksi. Toistaiseksi toimenpiteet ovat myönteisestä suhtautumisesta huolimatta jääneet toteutumatta.

2025

Vuoden 2025 kiinnostava retkikohde oli ennallistettu Kivijärvi, jota esitteli Keski-Suomen ELY-keskuksen Tommi Hakkari. Hydrotyrvetuotantoa varten 1940-luvulla kuivattu Kivijärvi palautuu pikkuhiljaa hienoksi kosteikoksi. Retkeä varten kokoonnuimme Kivisuon vanhan kurssikeskuksen pihassa, jossa kerroin lyhyesti alueen historiasta. Aiheesta julkaistiin retken jälkeen paikallislehdessä myös aiemmin Suomi – Suomaa kirjassa julkaistu artikkelini.

Hienoa, että pääsimme mukaan Keski-Suomen liiton Keskisuomalaisia luonto- ja ilmastotekoja -videosarjaan ainoana yhdistyksenä. Olimme Merjan Oleniuksen ja Risto Nykoppin kanssa Haapatornilla. Juttu sujui niin kosteikon historiasta, Lekyn linnunpönttöhommista kuin kosteikon lajistosta.

Vuoden tärkein tehtäväni oli lähteä mukaan yhdistyksen 20-vuotisjuhlissa julkaistavan historiikin valmisteluun. Katsotaan, mitä kevääseen 2026 saadaan aikaiseksi. Omalta osaltani olen tehnyt talvella 2025–26 ihanan matkan muistoihin vuosien varrelta. Kun asun keskellä kansallispuistoa, on se luonnollinen osa jokapäiväistä elämää. Lekyn toiminnan myötä tuntemus kansallispuiston luonnosta ja luonnosta ylipäätään on syventynyt. Toiminta on tuonut elämään paljon uusia ystäviä, kiinnostavia organisaatioita, yhteistyötahoja ja tutustumiskohteita.

Syvästi kiitollinen näistä vuosista.

Muistoja Leivonmäen kansallispuiston vieraskirjoista

Vieraskirjoihin on vuosien varrella tallentunut muistoja Harjujärven, Kirveslammen, Lintuniemen, Joutsniemen, Soimalammen ja Koskikaran taukopaikoilla.

Taustakuva: Joutsniemi ylhäältä. Visit Jyväskylä Region / Jukka Paakkinen

18.12.2021
Toista päivää ihastelemassa
Leivonmäen mertoja. Eipä tiedetty,
minkälainen helmi tämä kansallispuisto
on. Hyttyset pidetään loitolla
puoltamalla järven pakeon. Huomenna
takaisin Tampere cityyn
Heidi & Maija

Sud. 17. 11. 11

Wonderfull place, amazing nature!
Spending time with my sister and
nes.

Termed too!

Eva (Denmark)

11. elokuuta 2019
Ekaa kertaa
naissa nienoissa
maiseissa.
Yöymin Harjujärven
rannassa teltassa.
Ihana sää ja rauhallista
Kivaa loppukesää muillekin!
- Jari & Markus Jyväskylästä

25. 26. 5. 19

Patkoimme Soimalammelta tähän toiseksi
yöksi. Sää ei onneksi heittäytynyt koiran-
ilmaksi kuten luvattiin, vaan pysytteli
kuurosateiden välissä jopa kanniina.
Hyvää ruokaa ja parasta seuraa, mikä
sen mukavampaa. Laavissa nukutti pit-
källe nauttivapäivään. Tästä lähdemme jat-
kamaan Koskikaralle ja sitten kotiin jän-
nittämään jäähäkon MM-finaalia.
Oona & Toni, Jkl

14.-15.6.2021

Yhden yön retkellä kansallispuistossa. Tuuli ylti iltaan mennessä niin kovaksi, että teltan pystyttäminen yksin olisi ollut vaikeaa. Niinpä päädyin nukkumaan laavussa. Itkoita ei ollut ☺, ja öisen sateenkin vuoksi laavussa nukkuminen osoittautui hyväksi ratkaisuksi. Pussissa tarkeni, Aarnulla vaahtopäät lyövät rantaan, mutta aurinko pilkahtelee. Matka jatkuu...
- Aira

21.-22.4.2023

Tulin Rutilahden tienhaaraan bussilla ja sieltä lähemmäs tänne. Loppumatkasta oli ihan kunnolla lunta vielä. Jalka upposi vähän vettä suseeseen polvea myöten. Kengissä velloi vesi kun pääsin perille, mutta onneksi eväinä oli makkapaloja! Ja mikä parasta, lumeton teltanpaikka löytyi mäen päältä. Sitrusnaperhosia näin paljon ja ensimmäisen sääskikin kävi tervehtimässä. Päivällä tikkin koputti pouta, mutta muuten oli hiljaista. Ah, ihanaa olla taas täällä!

Kaja

25.5. Päiväretkellä, kaakaolia ja makkaraa paistossa. Pilvinen päivä, ajoittaista sadetta. Hyvät polut kävellä.

Marika ja Petri, Virolahden

14.6.2021
PÄIVÄRETKELLÄ KESÄLOHAN
KUNNILLA: TUULI OESKA SÄÄSÄ.
EVÄT HYMYSET KIUSAANNEET.
HUUMI TUONETIN KANSALLISTUO-
TO. -TÄMME JUTTA-

12.8.2019 klo 18 Raikas kesäsade yllätti retkeilijät. Pidetään sadetta laavulla ja syödään suklaarusinoita. Niemen kärki oli upea! Kohta matka jatkuu... Nähtiin muuten muutama pieni kyykäärme ennen Joutsenniemen laavaa.

Reippaat päiväretkeilijät.
Salla, Helsinki
Tuuli, Heinola/Barcelona

Heli Kuurne

Leivonmäen kansallispuisto, linturetki 17.5.2009

Kirkkaana toukokuun sunnuntaiaamuna ajelimme ystäväni kanssa kohti Röykkälän tilaa Leivonmäen kansallispuiston kupeessa. Jätimme Suonteen melonnat siltä aamulta väliin osallistuaksemme Leivonmäen kansallispuiston ystävien järjestämälle opastetulle linturetkelle. Kello oli kuusi aamulla ja yö oli ollut kylmä koska Röykkälän pellot olivat kuurassa varjon puolelta. Koivut olivat jo isoilla hiirenkorvilla loistaen kellanvihreinä aamuauringossa.

Hiljalleen osallistujat kokoontuivat Röykkälän pihaan, ja siitä lähdettiin oppaamme Timo Pylvänäisen johdolla kohti metsikköä, joka oli valikoitunut kohteeksi Röykanlahdentien varrelta. Matkalla huomasimme linnun pesässään kuusen oksien välissä ja hiivimme hiljaa ohitse.

Valittu alue oli varsin tiivistä sekametsää ja täynnä linnuille sopivia lahoja lehtipuita niin ruokailuun kuin pesintäänkin. Saimme havainnollisen esimerkin siitä, miten erottaa valkoselkätikan pesäkolo käpytikan vastaavasta. Toisestakin harvinaisuudesta, liito-oravasta näimme jätöksiä puun juurella. Loppuaamu kuunneltiin lintujen aamukonserttia, ja saatiin tietoa lajien tunnistamisesta.

Retki päättyi Röykkälän aamukahveihin ja pienten lampaiden ihasteluun. Kotimatalla poikkesimme Kirveslammella ja ajelimme Vartiamäen kautta kotiin. Oli mieliinpainuva kevätaamu!

Valkoselkätikan kolo.

Linturetkellä.

Leky ja kansallispuistojen ystäväyhdistysten yhteistoiminta

Maassamme on tällä hetkellä kahdeksan kansallispuiston ystäväyhdistystä. Ne toimivat edustamiensa puistojen hyväksi edistämällä niiden tunnettuutta, suojelua ja vapaaehtoistoimintaa. Viranomaisyhteistyö tapahtuu Metsähallituksen Luontopalveluiden kautta. Paikalliset painotukset toiminnassa vaihtelevat yhdistyksittäin.

- *Arkipelagia Seura ry 1992 – Saaristomeren kansallispuisto (1983–)*
- *Ukko-Kolin Ystävät ry 1999 – Kolin kansallispuisto (1991–)*
- *Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry 2006 (2003–)*
- *Liminganlahden ystävät ry 2007 (Liminganlahden luontokeskus 1998–)*
- *Nuuka ry 2013 - Nuuksion kansallispuisto (1994–)*
- *Selkämeren kansallispuiston ystävät ry 2013 (2011–)*
- *Isojärven kansallispuiston ystävät ry 2018 (1982–)*
- *Etelä-Konneveden kansallispuiston ystävät ry 2025 (2014–)*

Seuraavassa ajallinen yhteenveto tapahtumittain tiivistettynä.

Ystäväyhdistysten yhteistyön aloittaminen

Heti perustamisvuonaan 2006 Lekyn hallitus alkoi miettiä, miten puiston asioita hoidetaan yhteisteistyössä valtion ja paikallisten toimijoiden kanssa mielekkäästi. Kolin kansallispuistoon oli perustettu jo vuonna 1999 ystäväyhdistys Ukko-Kolin Ystävät. Sieltä kutsuttiin puistonjohtaja/puheenjohtaja Lasse Loven ja järjestösihteeri Leena Sorjonen vierailemaan Lekyssä. Vierailu toteutui Leivonmäellä 6.6.2006.

Yhteistyön siemen toisen puistoyhdistyksen kanssa tuli kylvetyksi, mutta laajempi toiminta käynnistyi vasta sitten, kun muihinkin puistoihin perustettiin yhdistyksiä.

Tapaaminen Kolin kansallispuistossa

Ensimmäinen laajempi kokoontuminen oli Metsähallituksen Luontopalveluiden ja Ukko-Kolin ystävien toimesta lähetetty kutsu kansallispuistojen ystäväyhdistystapaamiseen Kolin kansallispuistoon 27.–28. 6.2014. Evelina Nygren (MH) ja Lasse Loven esittelivät kansallispuistojen yhdistystoimintaa Suomessa ja kansainvälisesti. Kukin viidestä läsnäolleesta yhdistyksestä käytti puheenvuoron omasta toiminnastaan, jonka jälkeen pidettiin työpaja yhdistystoiminnan kehittämiseksi. Tutustuttiin Luontokeskus Ukkoon, ulkoiltiin ja iltasaunottiin.

Toisena päivänä oli järjestetty ensin tutustumista Ukko-Kolin ystävien tulevaan

kummikohteeseen, jonka jälkeen siirryttiin Soikkelin metsämökin niityn niittotalkoisiin. Kun päivän yhteenveto vielä Luontokeskus Ukon aulassa oli koottu, niin tulevien yhteistapaamispäivien rakenne oli muotoutunut. Lekyn edustajina tilaisuuteen osallistuivat Lea-Elina Nikkilä ja Ritva Laitinen.

Nuuksion kansallispuistossa 2015

Seuraava kaksipäiväinen yhdistysten tapaaminen järjestyi Metsähallituksen ja Nuuka ry:n yhteistyönä Nuuksion kansallispuistossa 5.–6.6.2015. Asiaohjelmaa, yhdistysten kuulumiset, retket, Puralan niityn niittotalkoot (kuva), tutustuminen Haltia-keskukseen. Rentouttava sauna, joku taisi pulahtaa viereisessä purossakin. Yövyimme Nuuka ry:n tukikohdassa, Stenbackan nostalgisen rakennuksen vintillä retkiolosuhteissa. Täysin suomalaisen luonnon antimista koostettu illallinen loihti kulinaristisena

elämyksenä upean fiiliksen osallistujille. Lekystä olivat mukana Ilkka Arkiomaa ja Ritva Laitinen.

Vuonna 2015 kansallispuistojen ystäväyhdistykset saivat Luontoon.fi-sivustolle oman palstan erilaista yhteydenpitoa varten: <http://www.luontoon.fi/vapaaehtoistoiminta/ystavayhdistykset>. Valitettavasti se jäi vähäiselle käytölle. Jos yrität sitä tänään avata, tulee vastaus: Metsään meni! Luontoon.fi-sivusto on uusittu ja vanhat suorat linkit eivät enää toimi.

Kansainvälinen kokous Kolin kansallispuistossa

Nuuksiossa jo ennakoitiin tulevaa kansainvälistä kokousta, joka toteutui Kolilla Luontokeskus Ukossa 16.–17.11.2015. Mukaan oli kutsuttu kymmenkunta eurooppalaisten puistojen vastaavaa yhdistystä ja meidän yhdistystemme lisäksi myös muita alan toimijoita. Seminaarin kehyksenä toimi Ukko-Kolin Ystävien koordinoima ns. KAVERI-hanke. Kokouskielenä oli englanti, jolla Lekyläisetkin esittelivät oman toimintansa. Mukana olivat Lea-Elina Nikkilä, Ilkka Arkiomaa, Janika Tanni ja Ritva Laitinen (kuva).

Kansainvälisen yhteistoimintaseminaarin jälkeen Selkämeren kansallispuiston ystävät ry (Ukko-Kolin Ystävät yhteisöjäsenenään) liittyi Europarc Federationiin. Lasse Loven yhdysmiehenä on välittänyt informaatiota ystäväyhdistyksille vuosikokouskonferenssin aineistoista sekä Euroopan puistojen kuulumisista. On ollut talkoita, mielenilmaisuja, kestävästä kehityksestä, valokuvauskilpailuja, kyselyitä yhteisestä kulttuuriperinnöstä, erilaisia hankkeita, lausuntoja, varainhankintaa ja ideavinkkejä, newslettereitä ja webinaareja. Tuttua toimintaa meilläkin.

Tervetuloa Leivonmäen kansallispuistoon!

Seuraavaan kokoontumiseen saivat yhdistykset Eveliina Nygreniltä Metsähallituksen Luontopalveluista seuraavan kutsun: Tervetuloa kansallispuistojen ystäväyhdistysten treffeille

Leivonmäen kansallispuistoon 11.–12.6.2016!
Täytimme 10 vuotta ja halusimme kutsua kaikki ystävyhdistykset mukaan juhlimaan toimintaamme. Ensimmäisenä päivänä oli juhlaseminaari Rutalahden Suojarinteellä ja toisena päivän perinteiset talkoot (lupiini ja jättiputki). Lea-Elina emännöi Haapalehdossa päivien päätöksen. Ystävyhdistyksistä Lekyä juhlassa tervehtivät Lasse Loven Ukko-Kolin Ystävistä ja Selkämeren kansallispuiston

ystävistä sekä Hilkka Laitinen Nuuka ry:stä (kuva).

Ystävyhdistyksille perustettiin 2016 kokeilumielessä yleinen suljettu Facebook-ryhmä: Kansallispuistojen ystävyhdistysten treffipaikka, jossa voi vaihtaa ajatuksia ja ajankohtaista tietoa. Ryhmässä on 34 jäsentä, mutta viimeinen merkintä näkyy olevan kahden vuoden takaa.

Valtakunnallinen etäkokoontuminen

Saaristomeren kansallispuiston ystävät ryhtyivät suunnittelemaan tapaamista lokakuuhun 2017. Puiston tapahtumien päällekkäisyyksien vuoksi se siirrettiin maaliskuulle 2018. Helmikuussa tuli peruutus, että meri on jäässä. Kansallispuistojen ystävyhdistysten ja Metsähallituksen kokous pidettiin Skypen välityksellä 15.3.2018.

Paikallisten kuulumistenvaihdon lisäksi keskustelua käytiin Metsähallituksen uudesta strategisesta kannasta yhdistykseen sekä työn alla olevasta yhdistysten yhteistyöelimestä.

Aiemmissa ystävyhdistysten kokoontumisissa oli nähty hyödylliseksi valtakunnallisen yhteistyön merkitys. Metsähallituksen Luontopalveluiden vapaaehtoistoiminnan koordinaattori oli ansiokkaasti hoitanut yhteisiä asioitamme ja kokoontumisiamme. Edustamme kuitenkin vapaaehtoisjärjestöjä ja olemme riippumattomia Metsähallituksesta, joten omaa yhteistyöelintä tai jopa yhdistystä oli alettu pohtia. Selkämeren yhdistyksen puheenjohtaja Lasse Loven oli laatinut ehdotusta järjestäytymisen muodoista, toimintatavoista ja taloudesta sääntöehdotustasolle saakka. Rakentavaa keskustelua oli käyty sähköpostitse, mutta konkreettista yhdistystapaamista keskusteluineen odotettiin. Toiveet suunnattiin Saaristomeren Öröhön.

Tapaaminen Isojärven kansallispuistossa

Eri puistojen yhdistykset tekevät keskinäistä yhteistyötä myös alueellisilla tasoilla. Isojärven kansallispuiston ystävät ry kutsui Lekyn väen tutustumaan edellisvuonna perustetun yhdistyksensä toimintaan Heretyn kämpälle 13.4.2019. Kutsun ottivat vastaan Lea-Elina Nikkilä, Sirkku Majori ja Terhi Salomaa.

Verkostoitumista jatkettiin muutaman kuukauden kuluttua Yyterissä.

Selkämeren kansallispuistossa Yyterissä

Selkämeren kansallispuiston ystävät ry järjesti yhdistystapaamisen Yyteriin 1.–2.6.2019. Ensimmäinen päivä kului seminaariluontoisesti. Asialistalla olivat yhdistyskuulumiset, kansainväinen yhteistyö, Metsähallituksen rooli, yhdistysten yhteistoiminnan

Talkoot Yyterissä.

muodot. Toisena päivänä retkeiltiin Herrainpäivien luonnonsuojelualueelle, jonka polkuja ja Yyterin rantoja siistittiin talkoilemalla (kuva). Lekystä osallistuivat Lea-Elina Nikkilä, Ilkka Arkiomaa, Tuulikki Strandén ja Ritva Laitinen.

Korona ja toistaiseksi viimeinen kokoontuminen Helsingissä

Seuraavan vuoden tapaamista odoteltiin Saaristomeren kansallispuistoon. Oli jopa päivämäärät tiedossa. Korona kuitenkin sotki suunnitelmat ja lisäksi Metsähallituksen Luontopalvelut menetti taloudellisten supistustensa vuoksi työntekijän, joka oli koordinoinut ystävähdistysten yhteistoimintaa. "Täten valtakunnallinen ystävähdistysten yhteydenpito jäi tuuliajolle, kunnes joku alkaa hoitamaan vapaaehtoistoiminnan valtakunnallista koordinoimintaa. Uskon ja toivon, että saatte alueellisilta työntekijöiltä tarvitsemanne tuen paikalliseen toimintaan" kirjoitti vapaaehtoistoiminnan koordinaattori Joel Heino viimeisessä Metsähallituksen yhteydenotossaan. Heino siirtyi tehtävästä Luontokeskus Haltian palvelupäälliköksi.

Viimeisin yhteinen tapaaminen puistojen yhdistyksillä oli Helsingissä. Metsähallitus järjesti laajan Luontopalvelujen sidosryhmätapaamisen 4.2.2020. Osallistujakunta edusti erilaisia sidosryhmiä: julkisia toimijoita, yrityksiä sekä kolmannen sektorin toimijoita. Metsähallitus esitteli Luontopalvelujen kehittämistä budjettiraamin avulla. Keskusteluosuus painottui ensisijaisesti julkisten toimijoiden ja yritysten tavoitteisiin ja painotuksiin. Jotta vapaaehtoistoiminnan merkitys ja resurssit nähtäisiin uudessa strategiassa ja toimintakulttuurissa riittävästi selkeästi, laativat mukana olleet kansallispuistojen ystävähdistykset omasta näkökulmastaan tarkennetun kommenttimuistion sidosryhmätapaamisesta Metsähallitukselle. Tilaisuuteen osallistui Lekystä Lea-Elina Nikkilä.

Lopuksi

Kansallispuistojen ystävähdistysten yhteistyömuoto valtakunnallisine tapaamisineen ehti tuottaa yhteisöilleen arvokasta sosiaalista pääomaa ja merkityksellisyyden kokemusta. Tapaamisten tavoitteena oli edistää kansallispuistojen ystävähdistystoimintaa sekä verkostoitumista, jakaa osaamista, ideoita sekä pohtia yhdessä ystävähdistystoiminnan kehittämistä Suomessa ja kansainvälisesti. Päivät koettiin tuloksellisina ja motivoivina.

Valtiontalouden säästöjen takia Luontopalveluiden toiminnan rahoitus supistui. Rakennelma yhdistysten valtakunnallisesta kattojärjestöstä tai tukiorganisaatiosta ei ehtinyt edes perustamisvaiheeseensa. Yhteistoiminta kaiken kaikkiaan tuotti kuitenkin sellaista arvonmuodostusta, aineetonta pääomaa, joka käytettäessä kasvaa ja muuttuu aikanaan aineelliseksi hyväksi.

Ritva Laitinen

Pilkkireissu 5.4.2009

Olin vasta liittynyt Leivonmäen kansallispuiston ystäviin. Huomasin, että ohjelmassa oli pilkkitapahtuma huhtikuun 5. päivänä ja silloin pääsisin osallistumaan. Olisi mukava tutustua sekä toimintaan että toimijoihin. Pilkkijä minä en ollut, mutta kyllä siellä joukon jatkona menisi, kun osallistujat varmaan ovat tuttuja paikkakuntalaisia. Ja olisihan se hienoa sanoa käyneensä kansallispuistossa pilkillä, kun aikaisemmin olin käynyt veljeni kanssa vain pilkillä (hän pilkki ja minä hiihtelin) samoissa maisemissa.

Kun tulin kokoontumispaikalle, olin ainoa osallistuja. Maahisen Mukin ja Melan takaa löytyivät retken vetäjät, jotka toppuuttelivat minua lähtemästä kotiin. Lähdimme kolmestaan vain kävelyretkelle Harjärven jälle ja taisipa tarvikepulkasta löytyä jotain tarjottavaakin. Leppoisa kevättalvinen tutustumiskävely, josta tuli lämminhenkinen vastaanotto yhdistyksen jäsenyyteen ja toimintaan.

Paikalliset olivat tietenkin havainneet, ettei enää ole pilkkikelit. Paikkakunnan kaupunkilaistunut alkuasukas tuijotti vain päivämääriä ja lähti liikkeellekin ihan toisilla tavoitteilla. Myöhemmin yhdistyksen toimintakertomuksessa luki huhtikuun kohdalla: "KALARETKI. Sunnuntaina 5.4. klo 12–16 järjestettiin opastettu pilkkireissu Harjunlahden parkkipaikalta. Liian keväisen sään vuoksi retkelle osallistui vain yksi henkilö."

Hyvä kun tuli lähdetyksi.

Talitiainen Tornien taistolta 2023. Kuva Esko Männikkö.

Esko Manninen

Muistojen kätköistä

Olen myöhäissyntyinen kansallispuiston ystävä. Vuonna 2015 (24.8.2015) Harjulahdentietä pyöräillessä tienvarrella näin aamuauringon valaistessa niin upean seittiividakon, että pyöräily keskeytyi.

Kansallispuiston hiihtolatuja tuli joskus kierrettyä, hiihtäessä voi samalla tutustua maastoon, joka kansallispuiston alueella on pääasiassa niin pienipiirteistä, että mäet eivät lannista.

22.02.2022 eli helmikuun 22. päivä puhelimeni soi soittaja kertoi kuuluvansa Leivonmäen kansallispuistonystävien hallitukseen, asiallisesti hän esitteli itsensä mutta valitettavasti lumikenkien aiheuttaman hangenpinnan rahinan vuoksi en sitä kuullut. Soittaja kyseli alustavasti, onko mahdollista, että jossain kansallispuiston ystävien tilaisuudessa esittäisin luontokuviani ja kertoisin niistä. Tallensin soittajan numeron nimellä: "Rikhard Kansallispuisto".

17.4. numerosta soitettiin uudelleen ja pyydettiin mukaan Tornien taistoon Leivonmäen kansallispuiston ystävien joukkueessa Kirveslammin tornille, kerroin soittajalle omaavani heikon tunnistustaidon ja ehdotin, että soittaja ottaa yhteyttä Ilkka Arkiomaahan, hän on pitkänlinjan "staijaaja" ja tuntee linnuston huomattavasti paremmin. Soittaja kertoi olevansa Ilkka Arkiomaa. Edellä olevan puhelun jälkeen korjasin tallentamani tiedot. Parin puhelun jälkeen sain mukaan ystävän. Niinpä me Heikki, Ilkka ja minä osallistuimme 6.5.2022 Kansallispuiston joukkueessa.

Todellakin olen melkoinen noviisi, koska elämäni ensimmäisen kerran tutustuin 15.10.2025 Rutajärven Joutsniemeen.

Merja Olenius

Muistoja kansallispuiston ystävistä

Toimin Leivonmäen kunnanjohtajana yhdistyksen alkuvuosina 2006–2007 ja olin mukana perustamassa yhdistystä yhdessä aktiivisten kuntalaisten kanssa. Minulle Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry:n perustaminen vuonna 2006 tuli osittain siihen tarpeeseen, jonka ajattelin syntyvän mahdollisen tulevan Leivonmäen kuntaliitoksen jälkeen. Leivonmäen kunta oli ollut koko kansallispuisto ajatuksen tuki ja kummisetä 2000-luvun alun ajan, mutta samaan aikaan kunta oli ajautunut supistuvan talouden kierteeseen, josta ei ollut ulospääsyä. Liitos toteutui Joutsan kanssa vuoden 2008 alusta. Ajattelin jo tuolloin, että uuden kunnan mielenkiinto Leivonmäen kansallispuistoa ja sen kehittämistä kohtaan ei tulisi olemaan kovinkaan suuri ellei muistuttajana olisi paikallista toimijaa, joka edistää puiston tunnettuutta, kertoo kansallispuiston merkityksestä ja tekee näkyväksi siihen liittyviä mahdollisuuksia.

Olen sittemmin toiminut yhdistyksen puheenjohtajana kahteen otteeseen. Ensiksi vuosina 2010–2011 ja vuosina 2023–2025. Ensimmäinen puheenjohtajuus sisälsi paljon perinteisiä luontoaktiviteettejä. Erityisen elävästi muistan kun kansallispuiston latu otettiin virallisesti

käyttöön hiihtoloman alla muistaakseni vuonna 2009 tai 2010 yhdessä metsähallituksen kanssa. Minulla on kuvakin siitä, kun leikkaan avajaisissa punaisen nauhan pidettyäni avauspuheen. Harjunlahteen oli kokoontunut paljon väkeä hiihtämään. Lunta oli mukavasti, oli pilvipouta ja pikkupakkanen. Kiersin hiihtolenkin loppupätkän yhdessä metsähallituksen silloisen yhdyshenkilön Raimo Itkosen kanssa, joka oli kova hiihtäjä ja piti latua hyvänä ajatuksena. Latu oli eräänlainen työvoitto meille yhdistykselle, ja latu on ajettu aina kun talven lumitilanne on sen sallinut.

Ensimmäiseltä puheenjohtajakaudeltani muistan erityisesti mm. lepakkoretken ja pöllöretken (2009). Lepakkoretki tehtiin Harjunlahden uimarannalle elokuisena yönä. Paikalle ei saapunut kuin muutamia lepakoista kiinnostuneita, mutta havaintoja tehtiin silti aika paljon. Asiantuntijalla oli mukanaan lepakkodetektorilaite, joka havainnoi lepakkojen liikkeitä. Hallituksen talvinen pöllöretki 2009 kierreltiin autolla Kansallispuiston liepeillä ja kuultiin 8 huhuilevaa

helmipöllöä. Huonompi säkä oli toisella puheenjohtajakaudellani toteutetun kehrääjäretken suhteen. Kesäöinen retki oli saanut liikkeelle parikymmentä lintuharrastajaa, joista suurin osa oli tullut Jyväskylästä saakka kansallispuistoon kehrääjää havainnoimaan. Mitään takeita kehrääjän ilmaantumisesta ei onneksi oltu annettu, sillä parituntinen retki yöttömän yön hämärässä päättyi vailla havaintoja puiston nimikkolinnusta. Muita yölaulajia kuultiin ja tunnistettiin kuitenkin useita. Samalla retkellä saatiin myös erinomaisia valokuvia aamun sarastuksesta kansallispuistossa, joista pari on päätynyt yhdistyksen kotisivuillekin.

Erään kerran heinäkuussa 2010 tienoilla osallistuin niittotalkoisiin Syysniemen kedolla. Paikalle tuli paljon muitakin talkoolaisia. Keto oli kukassa ja niitto sujui hyvin, samoin seivästys. Erityinen muisto jäi kuitenkin siitä, että Helena Kaartinen oli tehnyt talkooväelle keittolounaan, jossa oli mukana Leivonmäen kansallispuiston metsistä löytynyttä harvinaista matsutake-sientä. Aromi, jonka se antoi, oli vertaansa vailla ja vieläkin haaveilen matsutakella maustetusta keitosta.

Terhi Salomaa

Muisto kuvausretkeltä

Olin tekemässä Lekyn Kansallispuistovideota vuosia sitten. Oli varhainen aamu. Sää oli kirkas ja lämmin. Hento usva liikkui hitaasti Kirveslammen päällä. Olin tullut kuvaamaan videolle keväistä suoluontoa. Hiljaisuus oli rikkumaton ja painava, vanha videokamera odotti kädessäni jotakin tapahtuvaksi. Jospa saisin vaikka saapuvan kurkiauran kuvaan, mietin.

Yhtäkkiä kuului ihmeellistä ääntä. Kaksi joutsenta nousi ihan päätä viistäen lentoon. Siipien ääni kuulosti hiljaisuuden keskellä valtavalta.

Halvaannuin paikalleni, tuijotin eteneviä lintuja, jotka ehtivät kauas ennen kuin selvisin typerryk-sestäni. Yhtään pätkeä filmille ei tuosta aamusta tallentunut. Muistiini se on syöpinnyt syvem-mälle kuin sen jälkeen useat kuvausreissuilla tavatut, filmillekin päätyneet kohtaamiset joutsen-ten kanssa.

(Muiston tallensi Lea-Elina Nikkilä.)

Kuva: Kirveslammen aamumaisema / Lekyn kuva-arkisto

Tuulikki Strandén

Muistoja Metsän laulajaisista

Metsän laulajaiset

Ensimmäiset Metsän laulajaiset pidettiin la 27.6. 2020 Huhtavuoren perustisosalla. Idean lähön esitteli Tea-Elina Niskilä. Hän toimi allekirjoittaneen laulattavan esikuvana ja palvelukseksi Huoponhoimin asukkailla. Luosturin ideasta ja aloin etsiä luontoaiheisia lauluja tulevaan ohjelmaan. Keväämästään aiheistosta 17 kpl otettiin mukaan. Sivikka lahti lisäsi vielä muutamia omia valintoja. Muisteen ja suvat toteutti uusissa kirkki Nuorivaara Lemppäästä, tuottajana heivonmäen kansalaiskirkon ystävä ja apukahaa Saatia Joutsen kunnalta. laulajaisista näestuksesta vastasivat mm. Pessa Aarnio, Pekka Lehtonen ja Kirsi Nuorivaara. Kesällä 2022 laulajaiset siitettiin Harjujärven saarelle. Ajankohdaksi syntyi Suomen muusien Päivää edustavien viikkien lauantaihin. Tuomola lisäsi vielä uokipuumuokavit.

Tuulikki Strandén

Janika Tanni

Muistoja kansallispuiston ystävistä

Lähdin mukaan Lekyn toimintaan pian sen jälkeen, kun muutin Rutalahteen 2014. Opin tuntemaan yhdistyksessä paikallista luontoa ja kansallispuistoa ympäröivien kylien ihmisiä. Parasta toiminnassa oli uusien tapahtumien ja projektien ideointi yhteisen luonnon ja luontoharrastuksen hyväksi. Seuraavia kokemuksia on jäänyt toiminnasta erityisesti mieleeni:

Legendaariset niittytalkoot Syysniemen kedolla olivat hikistä, mutta antoisaa puuhaa. Paarmat surisivat ja lihaksissa todella tuntui viikatteen ja haravan käyttö, mutta tunnelma oli kiistattoman ainutlaatuinen. Maahisen Muki ja Mela tarjosivat aina mitä parhaimmat talkooeväät – ja talkoitahan riitti.

Teimme muutamien hallituksen jäsenten kanssa retken Kolille Kansallispuiston ystäväyhdistysten tapaamiseen vuonna 2016. Kyseessä oli oikeastaan kansainvälinen seminaari, jossa oli ihmisiä eri puolilta Eurooppaa esittelemässä ystäväyhdistysten toimintaa. Mekin pidimme esitelmän englanniksi. Tuntui arvokkaalta esitellä kansallispuistoamme ja yhdistystä niin hienossa miljöössä kansainväliselle yleisölle.

Kolin luontokeskuksesta sain myös idean metsäjoogan ohjaamiseen kansallispuiston tapahtumissa. Yhdistyksen toiminnassa oli hienoa, että sitä löysi itsensä milloin mistäkin roolista ja projektista. Metsäjoogaa ohjasin ainakin Joutsan vastaanottokeskuksen asiakkaille, jotka tulivat linja-autolla retkelle Harjujärven kodalle. Yhdistyksen kautta pääsi toteuttamaan taiteellistakin puolta, kun Lekyn 10-vuotisjuhlista toteutimme ystäväni kanssa Korppi-runoesityksen juhlan vieraille. Leivonmäkiviikkojen yhteydessä teimme puolestaan lapsille suunnatun Matilda ja Jeturkasti -tarinaseikkailun Leivonmäen Simolassa.

Olin useita vuosia yhdistyksen sihteeri ja noin vuoden hallituksen puheenjohtaja. Hallituksen kokoukset olivat varsinkin aikoina ennen älypuhelimien hankintaa myös mitä parhain foorumi paikallisten uutisten kuulemiseen. Maailma tuli ikään kuin kansallispuiston kautta luokseni.

Metsäjoogaa 2016.

Eero Väisänen

Lintuja tarkkailemassa Leivonmäen kansallispuistossa

Kirveslammen lintutorni valmistui 4.5.2013. Samana päivänä järjestettiin Birdlife Suomen Tornien taisto, lintuharrastajille ja luonnosta kiinnostuneille tarkoitettu leikkimielinen kilpailu. Tavoitteena on havaita mahdollisimman monta lintulajia klo 05–13 välisenä aikana. Kansallispuiston ystävät osallistuivat kisaan joukkueella Lea-Elina Nikkilä, Ilkka Arkiomaa, Pauli Backman ja Eero Väisänen. Torni avattiin virallisesti klo 11.00, kun Metsähallituksen kansallispuistokummin Fathbardhe Hetemaj paljasti muistolaatan. Yleisöä oli paikalla runsaasti. Sää oli viileä, mutta keväinen. Monille kävijöille oli elämys nähdä kaukoputken läpi mm. teerien soidinta ja kuunnella kapustarintojen surumielistä soidinlaulua.

Tämän jälkeen kansallispuiston ystävillä on ollut vuosittain joukkue Kirveslammilla. Ainoastaan koronan ollessa voimakkaimmillaan tornikisaa ei pidetty. Siitä huolimatta Terho Jalonen ja minä pidimme yksityisen kisan ko. päivänä. Lekyn joukkue on vaihdellut hieman. Minä olen osallistunut lähes joka vuosi. Viime vuosina mukana ovat olleet myös Merja Olenius ja Terho Jalonen.

Aika usein ilma ei ole suosinut tarkkailijoita. Joskus olemme joutuneet lähtemään pois hieman etuajassa, kun lumisade on vienyt näkyvyyden lähes nollaan. Kirveslammen torni on lajimäärältään vaatimaton, tavallinen lintumäärä on 25–35 kappaletta. Teerien määrä on vähentynyt näiden vuosien aikana, mutta muuttavien hanhien määrä on lisääntynyt viime vuosina selvästi.

1.6.2024 Birdlifefin asiantuntija Heikki Helle johdatti suurehkon joukon harrastajia kehrääjäretkelle. Valitettavasti emme kuulleet kehrääjän ääniä ja muutenkin linnut olivat hiljaa. Mutta oli hienoa liikkuva valoisassa alkukesän yössä harjumännikössä ja nauttia hiljaisuudesta, kun lyhyt hämärä alkaa poistua ja auringon ensimmäiset säteet ilmestyvät koillisen taivaalle.

Seuraavan vuoden toukokuun 17. päivä Heikki Helle oli Haapatornilla kertomassa linnuista ja samalla havainnoi lintuja. Aika suuri joukko luonnosta ja linnuista kiinnostuneita kävi tornilla. Aamupäivällä hanhien muutto oli vilkasta. Joinain hetkinä taivaalla näkyi useita suuria hanhiparvia yhtä aikaa.

Pyhän Olavin pyhiinvaellus kansallispuiston läpi

Kesäkuussa 2024 Suomessa järjestettiin Pyhän Olavin Pyhiinvaellus. Reitti alkoi Olavin linnasta ja päättyi Turun linnaan. Eri seurakunnat kuljettivat viestikapulaa, pyhää vettä, etappi kerrallaan. Kesäkuun 10. päivä viesti saapui Leivonmäelle ja seuraavana päivänä matka jatkui Harjulahden kautta Pappisiin ja Vaihelan tilalle.

Pidimme pienen ruokatauon Harjujärven laavulla. Professori Osmo Pekonen piti tauon aikana esitelmän entisestä Norjan kuninkaasta Pyhästä Olavista. Olavi Pyhä on myös Norjan kansallispyhimys. Hän kaatui 29.7.1030 Stiglestadin taistelussa puolustaessaan maataan tanskalaisia vastaan. Taistelun aikaan Norjassa oli täydellinen auringonpimennys. Se herätti väestössä kauhua ja pelättiin maailmanloppua. Olavin urheus ja auringon ilmestyminen takaisin saivat aikaan sen, että Olavi pyhitettiin. Osmo esitti ajatuksen, että Pyhän Olavin tuhatvuotisjuhla lähestyy ja sen kunniaksi voisi tehdä uuden vaelluksen. Ehkä samalla reitillä läpi kansallispuiston. Ja ihmeellistä, myös vuonna 2030 kesällä on auringonpimennys, joka tosin ei näy Skandinaviassa täydellisenä.

Osmo Pekonen menehtyi äkilliseen sairauskohtaukseen muutama kuukausi myöhemmin

Kiitokset

Lekyn juhlatoimikunnan puolesta haluamme kiittää kaikkia toimintaan osallistuneita ja mukana olleita vuosina 2006–2026. Erityiskiitokset tähän julkaisuun muistonsa jakaneille henkilöille.

20-vuotias Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry tähyää juhluvuonna 2026 jo kohti tulevaa. Tähän julkaisuun koottujen muistojen lisäksi edessämme ovat tulevaisuuden muistot, joita vasta odotamme ja suunnittelemme. Millaisia retkiä ja tapahtumia kuvittelemme tulevaisuuteen kansallispuiston ystäville? Millainen kansallispuisto ja sen ystäväyhdistys on ensi vuonna, viiden tai kymmenen vuoden kuluttua?

Tulevaisuuden muistoja Leivonmäen kansallispuistosta pääsee rakentamaan osallistumalla ystäväyhdistyksen toimintaan. Tervetuloa mukaan!

Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry
Juhlavuositöimikunnan puolesta
Eeva Hytönen

Leivonmäen kansallispuiston ystävät ry perustettiin vuonna 2006.

20. juhlavuoden kunniaksi yhdistys pyysi jäseniään kirjaamaan ylös omakohtaisia muistoja ja tarinoita, jotka on koottu tähän julkaisuun.

Ilahduttavia hetkiä muistojen äärellä!

